

Projekta mērķis ir iegūt ikgadējas ziņas par medījamo ūdensputnu vietējo populāciju skaitlisko izmaiņu tendencēm, vairošanās sekmēm, nomedīšanas apjomu, sugu, vecumu un dzimumu sastāvu, kas kalpotu par pamatu ilgtspējīgai, populāciju atražošanas spējas neapdraudošai ūdensputnu medību saimniecībai. Projekts ir vienīgais šādas informācijas avots valstī.

Projekta ietvaros tika izvirzīti sekojoši uzdevumi:

- pīļu ligzdu uzskaites un to likteņa izsekošana ilglaicīgajos parauglaukumos Engures un Kaņiera ezeros;
- meža pīles ligzdu kontrolēšana divos mākslīgo ligzdvieta rajonos;
- nomedīto ūdensputnu uzskaites lielajos piejūras ezeros (Liepāja, Engure, Babīte) un Nagļu dīķos sezonas atklāšanā;
- datu analīze – 2015.gada (korespondentu dati) un 2016. gada (sezonas atklāšana) rezultāti uz ilggadīgo datu fona.

Engures un Kaņiera ezeros laika apstākļiem bijusi atšķirīga ietekme. Ļoti zemais ūdens līmenis negatīvi ietekmējis ligzdojošo pīļu daudzumu Engures ezerā, bet tam nav bijis būtiskas ietekmes Kaņiera ezerā, kur ūdens līmenis tiek regulēts. Engures parauglaukumos reģistrēts mazākais visu pīļu ligzdu skaits visā novērojumu periodā, izņemot pelēko pīli. Kaņiera parauglaukumos atrasto ligzdu skaits ir nedaudz augstāks par ilggadīgo vidējo. Ligzdu skaitu ietekmējušas augāja izmaiņas. Ligzdu postījumu apjoms bijis vidēji augsts gan Engurē, gan Kaņierī. Galvenie ligzdu postītāji bijuši plēsīgie zīdītāji, gk. Amerikas ūdele. Sekmīgi izvesto ligzdu procents bijis vidēji augsts gan Engurē, gan Kaņierī. Apstiprinājusies kaijveidīgo putnu klātbūtnes pozitīvā ietekme gan uz pīļu ligzdu daudzumu, gan uz ligzdošanas sekmēm. Nozīmīgākās medību sugas – meža pīles ligzdošanas apstākļu uzlabošanā liela nozīme ir mākslīgo ligzdvieta (m/l) izlikšanai. Tiek aizņemta apmēram puse no pareizi izlikstām m/l, ligzdošanas sekmes tajās ir ļoti augstas – virs 80%. Ligzdojošo pīļu daudzuma un ligzdošanas sekmju palielināšana ir iespējama tikai pastāvīgu un kompleksu pasākumu rezultātā.

2016.gada ūdensputnu medību sezonas atklāšanas rezultātus, kas raksturo vietējo populāciju stāvokli, varam vērtēt kā salīdzinoši labus. Konstatēti 0,1% medīt neatļauto putnu. Kopš 2005.g. lauču un pīļu kopskaits katra atsevišķa mednieka guvumā ir samazinājies. Vienlaikus ar negatīvām izmaiņām vairumam sugu konstatēts, ka platknābju, pelēko pīļu un gaigalu skaits mednieku guvumos ir pieaudzis. Vairošanās sekmju indekss krīklim un meža pīlei bijis ļoti tuvs ilggadējiem (kopš 1993.g.) vidējiem lielumiem. Citām sugām datu apjoms nav pietiekami liels.

Veco pīļu tēviņu relatīvais daudzums starp nomedītajiem vecputniem liecina par to, ka lielos piejūras ezerus un Nagļu dīķus kā spalvu maiņas vietas izmanto meža pīles, platknābji, baltvēderi, krīkli un pelēkās pīles, mazākā mērā – brūnkakļi. Sugu uzturēšanai un sekmīgu medību veicināšanai šajās vietās jānodrošina zems traucējumu līmenis, relatīvi zems ūdens līmenis un bagāta barības bāze. Vecie cekulpīļu un priekšku tēviņi dodas uz spalvu maiņas vietām ārpus Latvijas.

Detalizētus datus par 733 nomedītajiem ūdensputniem visas 2015.g. medību sezonas laikā iesnieguši 25 mednieki – brīvprātīgie korespondenti. Visvairāk putnu tie nomedījuši mazajos iekšzemes ūdeņos (48%), mazāk – lielos ezeros (42%), vismazāk – jūrmalā (10%). Mazajos iekšzemes ūdeņos ievērojamā daudzumā tika medītas meža pīles (86%), lielos ūdeņos to bijis mazāk (26%), tur vairāk nomedīti baltvēderi (37%). Jūrmalā nomedīto meža pīļu un baltvēderu skaita attiecība samērā līdzīga (attiecīgi 47% un 53%). Mazajos ūdeņos starp nomedītajām vecajām meža pīlēm tēviņu ir mazāk (67%) nekā lielos ūdeņos (91%), tātad lielajām ūdenstilpēm kā pīļu spalvu maiņas vietām ir būtiski nozīmīgāka loma.

Pateicamies medniekiem – korespondentiem, kas brīvprātīgi uzņēmušies reģistrēt nomedītos putnus ne tikai pēc skaita un sugām, bet sniedz arī daudz detalizētāku informāciju, kas ļauj izdarīt zinātniski pamatotus secinājumus par ūdensputnu medību lietām Latvijā.